

NIEUWSBRIEF STICHTING DE GRIJPVOGEL

Correspondentieadressen: Bovenweg 67, 8421DC Oldeberkoop en info@stichtingdegrijpvogel.nl
Kamer van Koophandel 54603854 Bankrekeningnummer NL71 TRIO 0254 6683 80

Nummer 63/oktober 2019

‘Een democratie met betrokken burgers heeft geen politici nodig’. (Rutger Bregman)

Introductie

De tijd waarin wij leven vraagt steeds meer om het nemen van vrije (sociale) initiatieven van mensen, individueel en gezamenlijk. De Stichting de Grijpvogel is in deze geest opgericht; zij neemt zelf initiatieven en bevordert en ondersteunt het nemen van initiatieven door anderen.

De overwegend kleinschalige initiatieven kunnen economisch van karakter zijn, dan wel sociaal-politiek of cultureel in brede zin (kunst, literatuur, filosofie, educatie e.d.). Nieuwsbrieven van de Stichting de Grijpvogel beogen geïnteresseerden te informeren over wetenswaardigheden in dit verband. Soms is er over bepaalde aangelegenheden aanleiding tot becommentariëring of opiniëring, zowel vanuit de stichting als vanuit de lezers. Opiniërende en andere inhoudelijke reacties e.d. die tot verder nadenken stemmen, worden in dit verband beslist op prijs gesteld en er bestaat geen enkel bezwaar tegen het doorsturen van de nieuwsbrieven aan andere (potentieel) geïnteresseerden. De nieuwsbrieven zijn gratis te ontvangen. Donaties ter ondersteuning van het werk van de stichting zijn welkom. Het rekeningnummer vindt u in de koptekst.

1. KORTE SAMENVATTING VAN DEZE NIEUWSBRIEF

- Enkele korte berichten
- De democratie herzien – John Hogervorst
- Staat van gemeentewapen en – vlag Ooststellingwerf (2)
- Gemeentelijke democratie (4): het Burgerinitiatief
- Publieke kunstwerk “Sculptuur” in Oosterwolde van Jos Mosselveld (1985)

2. ENKELE KORTE BERICHTEN

- *Programma Johannes Muldersdag zondag 6 oktober 2019*
Plaats: Nationaal Vlechtmuseum, Mandehof 7 in Noordwolde
15.00 – 15.05 uur Welkom en korte inleidende introductie, Karst Berkenbosch
15.05 – 15.20 uur Overzichtsverhaal, Pieter Jonker
15.20 – 16.00 uur 1^e ronde uitwisseling verhalen, bezitters van werken
16.00 – 16.15 uur pauze
16.15 – 16.30 uur recensies werk Johannes Mulders, Karst Berkenbosch
16.30 – 17.00 uur 2^eronde uitwisseling verhalen, bezitters van werken (Enige uitloop is mogelijk)
Vanaf ca. 17.00 uur Informele onderlinge ontmoetingen.
Gratis entree. Je hoeft je als bezoeker niet aan te melden.
Bezitters van werk van Mulders kunnen zich aanmelden via info@bekieketmar.nl
- *De Geitefok Oldeberkoop*
Aankomend jaar 2020 viert De Geitefok Oldeberkoop zijn 75 jarig bestaan!
In verband met het jubileum zijn zij opzoek naar eventuele foto's, krantenknipsels, liederen, kledij, informatie of iets dergelijks over De Geitefok Oldeberkoop. Wie in het bezit is van een of meer kan contact met hen opnemen via Geitefok75jaar@gmail.com.
Ook doen zij een oproep aan alle oud-Geitefokkers. In verband met een reünie willen zij graag de contactgegevens ontvangen van iedereen die lid is geweest. Dit kan naar geitefok75jaar@gmail.com.

- *'Luudklokken en klokkestoelen in Stellingwarf'*
Dagelijks worden in Elsloo om 9.00 's ochtends de klokken van de klokkenstoel achter de dorpskerk geluid. Het is een oude gewoonte die door een klein groepje vrijwilligers in stand wordt gehouden. De bewoners van het dorp stellen dit zeer op prijs. Kort geleden verscheen het door Sietske Bloemhoff en Jan Koops geschreven boek *'Luudklokken en klokkestoelen in Stellingwarf'*. Het boek werd tijdens een bijeenkomst in het Karkenhuus in Elsloo op uitnodiging van de Stellingwarver Schrieversronte door de schrijvers gepresenteerd. De auteurs vertelden over hun boek en in de kerk vertoonde Jan Koops een filmpje over het gieten van klokken. Buiten kregen de aanwezigen een demonstratie klokluiden van Hendrik Betten en Hugo Jak.
Geïnteresseerd in het boek? Het is te koop bij de Schrieversronte in Oldeberkoop en in de boekhandel te bestellen met ISBN nummer 978 90 6466623.

3. DE DEMOCRATIE HERZIEN – John Hogervorst

Wat is democratie? Daar valt heel wat over op te merken, maar grof gezegd: democratie is meepraten en mee besluiten. En daarmee is democratie iets dat in de moderne tijd – die bevolkt wordt door individuen zoals u en ik die overal een mening over (willen) hebben – onontbeerlijk is. Het is in de 21e eeuw domweg niet meer passend dat mensen niet actief betrokken (kunnen) zijn bij het meebouwen aan en mee vormen van de samenleving waarvan zij deel uitmaken.

Dat voelen we haarfijn aan als het gaat over een dictatuur ergens aan de andere kant van de wereld. Net zoals we het ook haarfijn aanvoelen dat de parlementaire democratie zoals die in Europa of Noord-Amerika bestaat, tekort schiet. Eens in de vier jaar een stem afgeven in verkiezingen, om vervolgens lijdzaam of gefrustreerd te moeten aanzien hoe besluiten lijken te worden genomen door mensen die niet in verbinding staan met de realiteit van alledag, hoe veel wet- en regelgeving sterk gekleurd wordt door economische belangen van enkelen, hoe het nauwelijks mogelijk is op dit alles nog enige invloed uit te oefenen – dat is een schamele invulling van de democratie. Democratie is nog wel wat meer dan verkiezingen, stelt David Van Reybrouck – en daarin heeft hij gelijk. Democratie zou ook moeten zijn: het open gesprek, het aanvoeren van gezichtspunten en argumenten, het wegen en overwegen, het vormen van een rijp oordeel, het nemen van een besluit.

Van Reybrouck stelt bijvoorbeeld voor dat wetten en regels worden geformuleerd door mensen die worden geloot. (Zoals in sommige landen in rechtszaken de jury wordt geloot). De mensen die geloot worden, vormen een willekeurige groep, en daarmee nagenoeg zeker een betere afspiegeling van de bevolking dan de gekozenen. In de groep die via loting is samengesteld, wordt vervolgens een gesprek georganiseerd zoals hiervoor is aangeduid. Een gesprek dat moet uitmonden in besluitvorming die werkelijk 'na rijp beraad' tot stand is gekomen.

Zou het niet zo zijn dat daarmee in belangrijke mate wordt tegemoetgekomen aan de in brede kringen en met recht levende onmin over de huidige democratische praktijk? Van Reybrouck voert verschillende sprekende voorbeelden aan die dit onderbouwen.

Zijn voorstellen om de democratie te 'verrijken' met organen die bestaan uit mensen die geloot zijn, is een flinke stap in de goede richting. Des te meer wanneer er nog een ander belangrijk inzicht aan toegevoegd zou worden: democratie kan alleen over onderwerpen en thema's gaan die 'algemeen-menselijk' zijn. Onderwerpen dus die ieder mens aangaan. Bijvoorbeeld: welke rechten hebben oudere mensen, mensen die ziek zijn en kinderen? Welke plichten hebben zij en alle anderen? Hoe verdelen we het werk dat verzet moet worden om tot een bepaalde mate van welvaart te komen?

Wat zou het mooi zijn als dergelijke vraagstukken op basis van het 'diepgaande, onderzoekende democratische gesprek' in uitgebalanceerde besluitvorming zouden

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting de Grijpvogel

worden behandeld. En als alle andere vraagstukken waarover men nu 'democratisch' besluit (inhoud, aard en methode van onderwijs, geneeskunde, kunst, wetenschap bijvoorbeeld) gewoon aan de betrokkenen zelf worden overgelaten!

John Hogervorst richt zich op een eigentijdse invulling en verwerkelijking van de idealen van de Franse Revolutie: vrijheid, gelijkheid en broederschap. Grondgedachte is dat deze idealen in ieder mens leven en in de samenleving hun eigen plaats hebben. Nearchus CV is de onderneming die John in 1989 oprichtte. (<http://www.nearchus.nl>). Deze onderneming bestaat uit een uitgeverij en een internetboekwinkel. Nearchus CV is geneutraliseerd, dat wil zeggen 'geen privé-eigendom'. In de Stichting Sleipnir (<http://www.stichtingsleipnir.nl>) werkt John samen met andere ondernemers van geneutraliseerde bedrijven. Hij is daarnaast o.a. auteur van verschillende publicaties en vele artikelen, redacteur van tijdschrift Driegonaal (<http://www.driegonaal.nl>) en hij geeft in binnen- en buitenland cursussen en voordrachten over de stappen die tot een samenleving leiden waarin vrijheid, gelijkheid en broederschap elk in hun eigen gebied leidende beginselen zijn.

4. STAAT VAN GEMEENTEWAPEN EN -VLAG OOSTSTELLINGWERF (2)

In de 62^e nieuwsbrief staan fouten en oneffenheden beschreven in gemeentewapen en gemeentevlag van Oost- en Weststellingwerf. In december 2015 stuurde de Stichting de Grijpvogel hierover een lange brief naar het College van B&W van Ooststellingwerf. De stichting drong er bij het college op aan deze niet alleen te doen corrigeren maar ook financieel de verantwoordelijkheid mee op zich te nemen voor correcte aanpassing en herstel.

In februari 2016 ontving de Stichting een antwoord van het College, ondertekend door burgemeester Oosterman en gemeentesecretaris Kastelein met de volgende volzinnen:

'Het college beschouwt het gemeentewapen, de gemeentevlag en het daarbij behorende logo als iets dat, met alle respect voor het verleden, onderhevig is aan de maatschappelijke ontwikkelingen. Het teruggrijpen op het oorspronkelijke wapen zoals **die** door de Hoge Raad van Adel op 25 maart 1818 is vastgelegd, zou de dynamiek van de gemeente Ooststellingwerf aantasten. Uw stichting geeft in haar brief een aansprekend voorbeeld van hoe onder invloed van de omstandigheden het gemeentewapen en de gemeentevlag zich hebben aangepast aan het tijdsbeeld. Ook de gemeenteraad heeft zich in het verleden met deze ontwikkelingen kunnen verenigen. Het terugbrengen naar het vastgelegde wapen zou geen recht doen aan de historische ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op dit beeldkenmerk en daarmee onze geschiedenis in zeker opzicht terugdraaien.

De verplichting tot onderhoud van de gevelstenen **zijn** voor de verantwoordelijkheid van de eigenaren van de gebouwen waarin zij geplaatst zijn. Deze gebouwen zijn verkocht inclusief deze gevelstenen en het daarbij behorende onderhoud.

Voor zover deze gevelstenen in gemeentelijke gebouwen zijn geplaatst, heeft in het kader van het gemeentelijke monumentenbeleid de gemeente het onderhoud en de eventueel daarbij behorende restauratie sinds 2013 opgedragen aan de Stichting Kunstwacht'.

Een kritische reactie van de Stichting kon hierop niet uitblijven:

'Wij danken u voor uw beantwoording van onze brief van 31 december 2015. Uw college heeft een poging gedaan de door onze stichting aangeroerde onderwerpen op een afdoende wijze af te handelen. Helaas moeten wij vaststellen dat u daarin niet bent geslaagd. Erger nog, uw brief bevat diverse onjuistheden, inhoudelijke en taalfouten, holle frasen en verbanden die gelegd worden, die er niet zijn. De algemene

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting de Grijpvogel

karacteristiek is dat er van uw brief (op een enkele punt na) vrijwel niets klopt. Dat vinden wij geen goede zaak.

Wij begrijpen best dat de aangeroerde thema's amper in de belangstelling liggen van gemeentebestuur en politieke vertegenwoordigers, laat staan dat ze ook maar enige prioriteit hebben. Dat laat onverlet dat een serieus bedoelde brief met serieuze inhoud ook een serieuze beantwoording mag krijgen. Helaas is dat met bijgaande brief in onze ogen niet het geval. We hebben de brief slechts op een enkele correctheid weten te betrappen.

Uw college had ons ook kortweg kunnen melden dat u het zinloos vindt enige serieuze aandacht of prioriteit aan de naar voren gebrachte thema's te geven, of dat u er geen belangstelling voor heeft, laat staan er energie aan **wilt** (laten) besteden. Dat had onze tenen minder doen krommen.

Wij zullen het bovenstaande met de volgende gezichtspunten toelichten.

Gemeentewapen en gemeentevlag

- a. College: *'Wij beschouwen het gemeentewapen, de gemeentevlag en het daarbij behorende logo als iets dat, met alle respect voor het verleden, onderhevig is aan de maatschappelijke ontwikkelingen'*.

De abstractie *'onderhevig aan de maatschappelijke ontwikkelingen'* vinden wij nietszeggend. Het klinkt wellicht fraai maar er zijn in de afgelopen ruim 50 jaar helemaal geen aantoonbare maatschappelijke ontwikkelingen waarmee het gemeentewapen en de gemeentevlag in verband kunnen worden gebracht.

Immers, sinds de besluiten over wapen en vlag in 1962 is er niet meer kritisch naar inhoud en betekenis van beide gekeken. Het was en is een kwestie van *'Bontekoe locuta, causa finita'*, inclusief slordigheden en inconsequenties die zonder kritische zin door gemeenteraad en college zijn overgenomen.

Oud-burgemeester Bontekoe was immers de heraldisch deskundige, de autoriteit! Met de frase *'onderhevig aan maatschappelijke ontwikkelingen'* dekt u de door ons geconstateerde fouten en slordigheden toe en laat ze bestaan:

- de afbeeldingen op gemeentewapen en gemeentevlag verschillen op verschillende punten;
- op de gemeentevlag ontbreekt het symbool van rode bal met ster;
- in de kroon van het gemeentewapen zitten fouten in de 'edelstenen' en het aantal parels;
- de groene grasgrond ontbreekt onder de gaande en staande griffioen.

Dergelijke heraldische 'missers' kunnen niet worden afgedaan als *'onderhevig aan maatschappelijke ontwikkelingen'*. Het gaat hier immers – zoals eerder gezegd – niet zo maar om willekeurige plaatjes. Het betreft serieuze zaken die dienen te beantwoorden aan de inzichten en formele regelen van de wapen- en vlaggenkunde. Daaraan gaat uw college met uw standpunt voorbij.

- b. College: *'Het teruggrijpen op het oorspronkelijke wapen zoals **die** door de Hoge Raad van Adel op 25 maart 1818 is vastgelegd, zou de dynamiek van de gemeente Ooststellingwerf aantasten'*.

Uw college maakt hier in onze ogen een vergissing. Het gaat de Stichting de Grijpvogel in het geheel niet om een teruggrijpen op het oorspronkelijke wapendiploma van de Hoge Raad van Adel van het jaar 1818. Daarover wordt door de stichting niet gerept. Er is ook helemaal geen sprake van een door de stichting terugbrengen naar het ooit in 1818 vastgelegde wapen (*waardoor er geen recht zou worden gedaan aan de historische ontwikkelingen die van invloed zijn geweest op dit beeldkenmerk*).

De geschiedenis wordt door de stichting dus ook niet teruggedraaid naar dat jaar. Het streven is slechts het op een correcte wijze doen vormgeven van wapen en vlag volgens

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting de Grijpvogel

de wapen- en vlaggenkunde. Een college van B&W dient daar naar onze opvatting een open oog voor te hebben.

Op 6 december 1962 werd aan de gemeente door de Hoge Raad van Adel een kopie van het oorspronkelijke wapendiploma van 25 maart 1818 verstrekt.

De tekst ervan luidde:

'Van zilver, beladen met een griffioen van keel, gekeerd naar de linkerszijde van het schild, hebbende tusschen de voor en achter pooten een roode bal, beladen met een gulde star'.

Niet beschreven hierin is een gouden kroon van 3 bladeren en 2 parels en een groene grasgrond. Wijzigingen zijn door oud-burgemeester Bontekoe vanuit zijn persoonlijke kijk in het ontwerp van het wapen aangebracht en door de gemeenteraad bekrachtigd.

Over beide gaf de Fryske Rie foar Heraldyk op basis van haar heraldische deskundigheid afwijkende adviezen. Men wilde er niet naar luisteren.

Opnieuw gebruikt u hier dus een holle frase, deze keer met woorden als *'aantasting van de gemeentelijke dynamiek'*. Dit klinkt wel indrukwekkend maar bij nadere beschouwing heeft dit niets te betekenen. Wij denken niet dat er ergens een burger te bekennen is die zich hier iets concreets bij kan voorstellen als het o.a. gaat om een gemeentewapen en een gemeentevlag die niet met elkaar overeenkomen.

Met andere woorden:

Wij lezen uw antwoord zo dat uw college niets met deze kwestie wil. U bent niet gemotiveerd hier energie in te (laten) steken. Daarmee neemt u echter in onze ogen tegelijkertijd de heraldische gezichtspunten omtrent het gemeentewapen niet serieus evenals de inzichten van de Fryske Rie foar Heraldyk en het grondige werk van de mensen achter de Stichting de Grijpvogel. Deze houding ervaren wij niet als respectvol.

Behoud en herstel gevelstenen met het gemeentewapen

- a. Uw college schrijft: *De verplichting tot onderhoud van de gevelstenen zijn voor de verantwoordelijkheid van de eigenaren van de gebouwen waarin zij geplaatst zijn. Deze gebouwen zijn verkocht inclusief deze gevelstenen en het daarbij behorende onderhoud.....*

Hoewel nogal formeel klinkend, is dit (afgezien van de taalfout) de enige correct lijkende zinsnede in uw brief. Desondanks herhalen wij hier het argument uit onze brief van december 2015:

'De gemeente Ooststellingwerf heeft indertijd besloten tot het laten maken en aanbrengen van de mooie gevelstenen in de vele publieke gebouwen, zoals scholen e.d. In de loop van de jaren is door wisseling van verantwoordelijke personen en overdracht van gebouwen aan derden de aandacht voor behoud van de gevelstenen op de achtergrond geraakt. Dat betekent volgens de Stichting de Grijpvogel echter niet dat de gemeente zich volledig aan haar toenmalige verantwoordelijkheid kan onttrekken. Zij heeft zich in die overdrachtssituaties niet bewust rekenschap gegeven van het feit dat we hier met waardevolle kunstwerken van doen hebben'.

- b. Uw college schrijft verder: *Voor zover deze gevelstenen in gemeentelijke gebouwen zijn geplaatst, heeft in het kader van het gemeentelijke monumentenbeleid de gemeente het onderhoud en de eventueel daarbij behorende restauratie sinds 2013 opgedragen aan de Stichting Kunstwacht.*

Hier echter opnieuw onjuistheden. De inhoud van de gehele zin klopt niet.

- Er zijn geen gevelstenen met het gemeentewapen in gemeentelijke gebouwen geplaatst die op de huidige lijst van gemeentelijke monumenten staan.
- Het bedrijf Kunstwacht heeft de BV als rechtspersoon en niet de stichting.
- Er bestaat geen verband tussen het werk dat Kunstwacht BV verricht aan de publieke kunstwerken in onze gemeente en het gemeentelijke

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting de Grijpvogel

monumentenbeleid. Dit laatste beleid heeft betrekking op panden en niet op kunstwerken.

Samengevat: uw beantwoording van onze brief vinden wij niet in orde. Uw antwoorden kloppen voor het overgrote deel niet. Dat is niet alleen jammer. Het is heel onbevredigend. Wij zien dan ook graag een meer zorgvuldige en betere reactie van u tegemoet'.

Enkele maanden later (mei 2016) reageert het College in het kort:

'Naar aanleiding van uw brief van 16 februari 2016 betreffende onze reactie op uw brief over gemeentewapen, gemeentevlag en gevelstenen en de daarop volgende mail van 24 april 2016 kunnen wij u het volgende meedelen. Wij hebben uw brief van 16 februari 2016 aandachtig gelezen. Uw brief geeft geen aanleiding om ons standpunt te wijzigen. Wij houden vast aan het standpunt uit onze brief van 2 februari 2016. Met vriendelijke groet, het college van burgemeester en wethouders....'

Waarvan akte.

Met het ontwerpen en invoeren van een nieuw of aangepast gemeentewapen is waarschijnlijk een aanzienlijk bedrag gemoeid. De kosten zitten naast de ontwerpkosten vooral ook in het aanbrengen van een nieuw logo in briefpapier, visitekaartjes en alle andere bezit en uitingen van de gemeente met het gemeentewapen als logo. Waarom niet gewoon ruitertlijk toegegeven dat er inderdaad allerlei dingen niet goed zitten met het gemeentewapen. Het college had er rustig voor kunnen uitkomen dat de echte reden om hier niets aan te doen gelegen is in de relatief hoge kosten en tevens in het feit dat vrijwel geen burger er wakker van zal liggen. Dat had een geloofwaardiger indruk gegeven. Op de teentjes getrapt? Nee toch?

5. GEMEENTELIJKE DEMOCRATIE (4): HET BURGERINITIATIEF

Politici zouden zich moeten realiseren dat slecht of oneerlijk vormgegeven referenda averechts werken en alleen maar apathie en cynisme teweeg brengen onder de burgers. Dat moet niemand willen. We hebben het in de afgelopen jaren enkele keren meegemaakt, zoals het de Europese grondwet. Dat heeft bij velen gezorgd voor een afkeer van referenda. Zelfs als het woord 'referendum' al door iemand wordt uitgesproken, wordt er door sommigen direct bijna allergisch op gereageerd. Het is daarom van belang dat politici niet willekeurig kunnen bepalen waar referenda over gaan. Plebiscieten, dat wil zeggen top-down referenda, die wel willekeurig door heersende politici (kabinetten, colleges, parlementen, Provinciale Staten en gemeenteraden) worden uitgeschreven, zouden bij voorkeur helemaal moeten worden vermeden.

In de 59^e nieuwsbrief van september jl. vermeldden wij dat minister Ollongren (D'66) in 2018 duidelijk heeft gemaakt, dat er wat het kabinet betreft op provinciaal en gemeentelijk niveau volop ruimte is om tal van (door haar niet genoemde) participatie-instrumenten en referenda toe te passen. Begin 2015 waren er circa 115 gemeenten in ons land met referendumverordeningen. Ook in de provincie Friesland hebben diverse gemeenten een dergelijke verordening. De gemeente Ooststellingwerf ontbreekt in het rijtje. Bij gemeentelijke referenda kan men denken aan de volgende varianten (ontleend aan de referendumverordening van de gemeente Amsterdam):

- *Burgerinitiatief*

Een verzoek om een concreet voorstel te plaatsen op de agenda van de raad, die hier vervolgens een besluit over neemt.

- *Volksinitiatief*

Een verzoek om een concreet voorstel te plaatsen op de agenda van de gemeenteraad, waarbij, na verwerping van het voorstel door de raad, een volksstemming mogelijk is.

Vervolgblad nieuwsbrief Stichting de Grijpvogel

- *Volksstemming*

Een volksraadpleging over een raadsbesluit naar aanleiding van een volksinitiatief.

- *Gemeentelijk referendum*

Een correctieve raadplegende volksstemming over een besluit dat door de raad is genomen, anders dan naar aanleiding van een volksinitiatief.

- *Dorps- of deelreferendum*

Een correctieve raadplegende volksstemming, die plaats vindt in een duidelijk beschreven deel van het grondgebied van de gemeente (zoals een dorp) over een raadsbesluit, anders dan naar aanleiding van een volksinitiatief.

In de komende nieuwsbrieven gaan we elke keer een van de varianten toelichten; te beginnen met het Burgerinitiatief.

Het Burgerinitiatief

Dit betreft een verzoek om een concreet voorstel op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen. Die neemt hier vervolgens een besluit over.

Toelichting

Een burgerinitiatief is het recht van burgers om een concreet eigen voorstel op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen. Deze moet hierover dan een standpunt innemen en de zaak afdoen. De beslissing van de raad kan niet gevolgd worden door een volksstemming die een afwijking zou vormen van het uitgangspunt van een vertegenwoordigende democratie, dat de raad namens de burgers democratisch besluiten kan nemen. De uitvoering daarvan zou daarbij ook hoge kosten met zich mee kunnen brengen. De gemeenteraad heeft met andere woorden in elk opzicht het laatste woord. Gezien deze geringe impact van het burgerinitiatief op de toedeling van de bevoegdheden in de Gemeentewet hoeven er weinig uitzonderingsgronden te gelden. Zie onderstaand voorbeeld.

Voorbeeld Amsterdam:

Er kan geen burgerinitiatief worden ingediend dat een voorstel bevat:

- a. waarvan de uitvoering naar het oordeel van de raad zou leiden tot een aanzienlijke aantasting van een korter dan vier jaar voor indiening van het burgerinitiatief genomen raadsbeslissing;
- b. over een geagendeerde beslissing van de raad;
- c. over beslissingen van de raad op bezwaar dan wel inzake het voeren van rechtsgedingen;
- d. over beslissingen met betrekking tot individuele kwesties, zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen en geldelijke voorzieningen voor ambtsdragers en hun nabestaanden;
- e. over het vaststellen van de begroting en de rekening;
- f. over het vaststellen van gemeentelijke tarieven en belastingen;
- g. over beslissingen in het kader van deze verordening;
- h. over beslissingen ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waaromtrent de raad geen beleidsvrijheid heeft.

Bij het burgerinitiatief gaat het om eigen voorstellen die in de burgerij zijn ontstaan. Als burgers in willen haken op lopende besluitvorming, dan is het referendum (een correctieve raadplegende volksstemming) het geëigende middel. Dat wil niet zeggen dat een in een burgerinitiatief vervat voorstel niet zou kunnen leiden tot aantasting van eerdere besluitvorming. Dat is alleen toegestaan met betrekking tot besluiten die langer dan vier jaar geleden zijn genomen. Dit om te voorkomen dat vrijwel onmiddellijk na het nemen van een besluit langs de weg van het burgerinitiatief geprobeerd wordt hierop terug te komen. In dat stadium, kort na het nemen van het besluit, is dat niet zinvol.

Aantallen benodigde kiesgerechtigden Burgerinitiatief: naar rato

Om een onderwerp op de agenda van de Tweede Kamer te krijgen, zijn 40.000 adhesies (ondersteunende stemmen) nodig. Ooststellingwerf heeft 25.497 inwoners (1 januari 2019: bron CBS). Dat is 0,15 % van Nederland (ruim 17 miljoen inwoners). Deze 0,15 % van 40.000 is 60. Dit is een relatief klein aantal in vergelijking met de nog te bespreken andere instrumenten. Dat is ook logisch gezien het feit dat het burgerinitiatief een licht instrument is. Voor een geldig burgerinitiatief zouden naar rato dus 60 handtekeningen van kiesgerechtigde Ooststellingwerfers vereist zijn.

Initiatief- en referendumcommissie

Voor de uitvoering van de verschillende varianten van een referendum zal een 'Initiatief- en referendumcommissie' moeten worden ingesteld. Deze adviseert het gemeentebestuur adviseert of de verschillende varianten, waaronder een burgerinitiatief, voldoen aan de eisen die in de desbetreffende artikelen in de referendumverordening opgenomen zijn. Over een dergelijke commissie later meer. *In de volgende nieuwsbrief komt het volksinitiatief aan de orde.*

6. HET PUBLIEKE KUNSTWERK 'Sculptuur' in Oosterwolde van 'Jos Mosselveld (1985); onderstaande licht bewerkte tekst is ontleend aan het boek 'Kunstwerken aan de weg' van Karst Berkenbosch uit het jaar 2007.

Jos Mosselveld (Den Haag 1942) is opgegroeid in Den Haag. Zijn opleiding genoot hij aan de Koninklijke Academie en de Vrije Academie. Hij begon met het vervaardigen van keramische objecten. Deze ervaring leidde tot het maken van beelden van glas en metaal. Hij vestigde zich in Nijeberkoop na reizen naar onder andere Stockholm en Barcelona. Daar werkte en exposeerde hij. De laatste jaren ontwikkelde Jos Mosselveld een geheel eigen stijl die hij zelf 'autonome kunst' noemt.

Bij de opening van het nieuwe sportcomplex werd dit beeld onthuld. De kunstenaar heeft zich bij het ontwerp laten inspireren door een hordeloper die in de startblokken staat. De kleuren wit en rood hebben te maken met de kleuren van een sportvereniging. Enkele jaren geleden is op verzoek de kleur rood vervangen door blauw. Een voor een kunstobject uniek besluit.

Geboren in Den Haag speelde Jos Mosselveld als kind in en om het Gemeentemuseum. Dit gebouw van Berlage maakte een fijn gevoel bij hem wakker. Hij noemt het een spiritueel gevoel. Zijn 'autonome kunst' van de laatste jaren kenmerkt zich door een bijzonder spel van lijnen en kleuren die het doek vullen en de kijker steeds weer

opnieuw verrassen en fascineren. Deze stijl is te zien in zijn schilderijen, maar Jos Mosselveld past deze ook toe in kamerschermen, muurschilderingen en objecten. In deze stijl werkt de kunstenaar vooral met olieverf en acryl, waarbij hij gebruik maakt van verschillende technieken.

Jos Mosselveld woont en werkt inmiddels meer dan veertig jaar midden in de natuur van de Stellingwerven, vlakbij de Lende in Nijeberkoop. Die natuur speelt een grote rol in zijn werk: moeder aarde, het heelal, muziek en spiritualiteit bepalen vervolgens zijn kunstenaarschap.

Stichting De Grijpvogel/ oktober 2019